

Góra Kalwaria

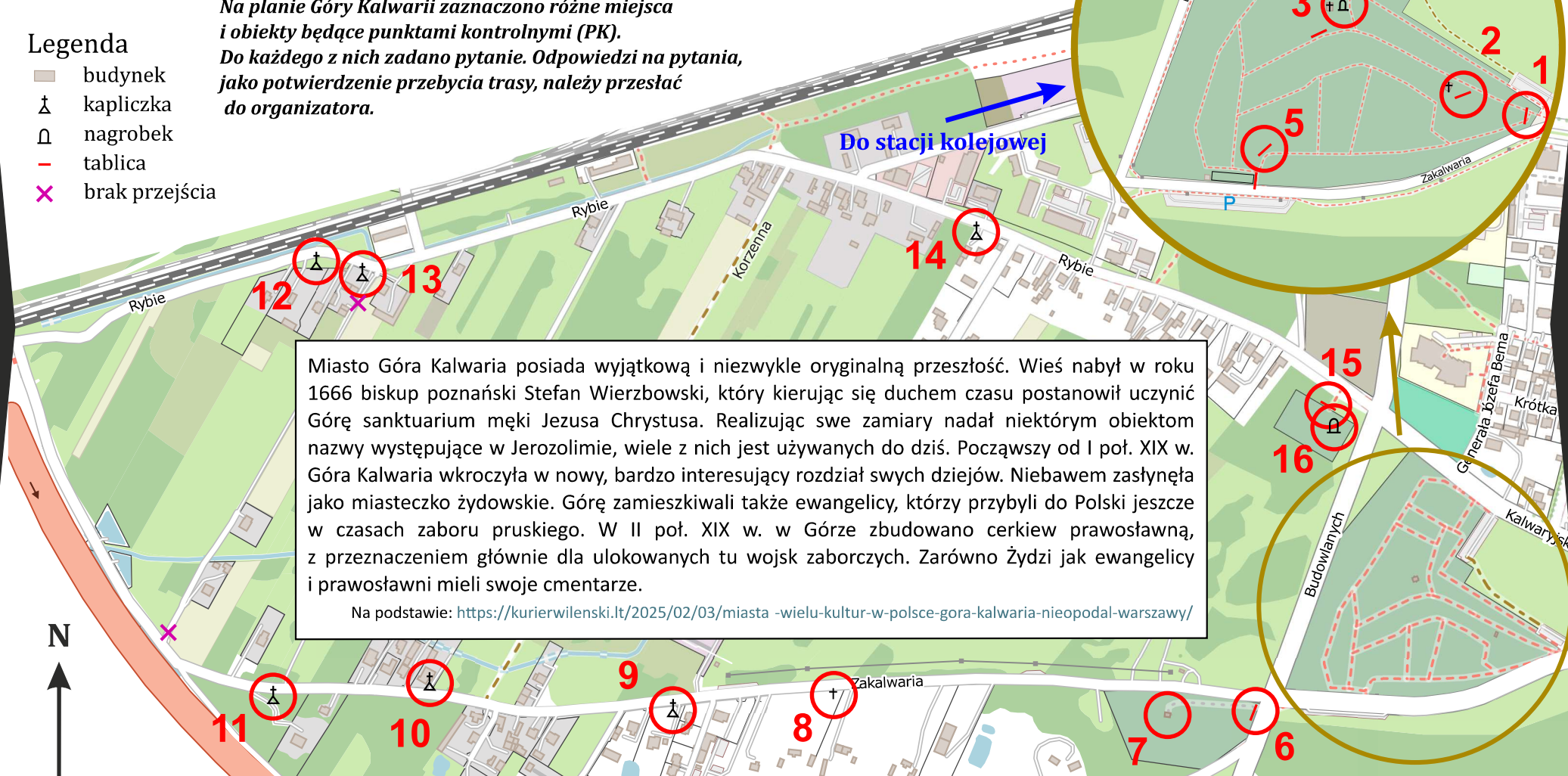
Zakalwaria i Rybie: cmentarze, kapliczki, krzyże

10/M/25

Legenda

- budynek
- ⚡ kapliczka
- ⌂ nagrobek
- tablica
- ✕ brak przejścia

Na planie Góry Kalwarii zaznaczono różne miejsca i obiekty będące punktami kontrolnymi (PK). Do każdego z nich zadano pytanie. Odpowiedzi na pytania, jako potwierdzenie przebycia trasy, należy przestać do organizatora.

Aktualność mapy:
lipiec 2025
Wersja 1.0

Dł. trasy: ok. 3,8 km
Liczba PK: 16

Źródło mapy: ©autorzy OpenStreetMap

Opracowanie trasy: Małgorzata Grudzińska
Opracowanie graficzne: Wojciech Drozda

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (10/M/25)

1.	Cmentarz parafialny - tablica Szlaku Nowej Jerozolimy „Golgota – wzgórze kalwaryjskie”. (Przy głównej alei znajdują się mogiły osób zasłużonych dla miasta, m.in. Aleksandra Dzejki, burmistrza 1928-1939 i ks. Ludwika Walichowskiego, proboszcza 1902-1921 oraz kilkanaście grobów bohaterów walk o niepodległość, w tym żołnierzy AK. Warto przyjrzeć się także kaplicy rodziny Proszewskich i odnaleźć położony na zachód od niej, tuż za schodami, wyróżniający się, ale ze słabo czytelnym napisem, najstarszy na cmentarzu pomnik Zofii z Zaborowskich Kicińskiej z 1840 r. W północnej części nekropolii spoczywa znany aktor Witold Pyrkosz – jego grób nie stanowi PK, ale został oznaczony na mapie.) Z którego roku jest reprodukcja z widokiem na Gólgotę umieszczona na tablicy?
2.	Tablica Szlaku wielokulturowego „Cmentarz prawosławny” w pobliżu pomnika z krzyżem, kotwicą i rosyjskimi napisami na grobie gen. mjr. Iwana Dmitrewicza Marsocznikowa. Ile grobów wyznawców prawosławia zachowało się na cmentarzu?
3.	Jeden z nagrobków w pobliżu kaplicy wotywniej, z kamiennym krzyżem, na mogile rodziny Nowakowskich. Gdzie pracował pochowany tu felczer?
4.	Wysoki krzyż z niedużą tabliczką na podstawie z kamieni polnych, upamiętniający miejsce, w którym w latach 1675-1797 stał kościół pw. Św. Krzyża. (Tablica Szlaku Nowej Jerozolimy poświęcona świętynie znajduje się w środkowej części cmentarza, jest oznaczona na mapie.) Jaki zakon pełnił tu posługę?
5.	Tablica Szlaku militarnego „Mogiły strażników granicznych”. (Warto obejrzeć znajdującą się w pobliżu zbiorową mogiłę żołnierzy poległych podczas II wojny światowej i zapoznać się z treścią tablicy z opisem - blisko bramy.) Jak się nazywał strażnik, którego próbował ratować Bolesław Adamczyk?
6.	Tablica Szlaku kultury żydowskiej „Cmentarz żydowski”. (Nekropolia została zniszczona przez Niemców podczas II wojny światowej. Obecnie jest tu około 130 macew, z których większość wróciła dzięki staraniom ocalałych z Holocaustu Feliksa Karpmana i Henryka Prajsa. We wschodniej części złożono ok. 200 fragmentów nagrobków, głównie wydobytych z terenu lasu walewickiego podczas budowy obwodnicy miasta. Na cmentarzu są także macewy ustawione współcześnie, upamiętniające rodziny żydowskie mieszkające w Górze Kalwarii. Na umieszczonej na terenie nekropolii furcie - widocznej zza bramy - są ślady kul karabinowych wystrzelonych przez Niemców w czasie egzekucji. Warto przeczytać także informacje z tablicy o ohelu cadyków Ger, czyli z Góry Kalwarii.) Skąd pochodzi zabytkowa furta znajdująca się na cmentarzu?
7.	Odbudowany w 1991 r. ohel cadyków z Góry Kalwarii (widoczny zza ogrodzenia od strony ulicy Zakalwaria). Ile okien znajduje się w ohelu na ścianie wejściowej?
8.	Krzyż przydrożny. Co znajduje się pod metalowym daszkiem w dolnej części pionowej belki krzyża?
9.	Kapliczka maryjna na terenie prywatnej posesji. Z czego wykonany jest cokół kapliczki?
10.	Kapliczka na posesji ul. Zakalwaria 28, za płotem ze sztachet (lepiej ją widać z oddalenia). Co posłużyło za podstawę konstrukcji kapliczki?
11.	Kapliczka przydrożna otoczona płotkiem. Z którego roku pochodzi?
12.	Wolnostojąca, duża kapliczka z figurą NMP i dwoma aniołkami we wnętrzu. Który rok umieszczono nad wnęką?
13.	Kapliczka z figurą Matki Bożej z Dzieciątkiem na terenie prywatnej posesji. Na jaki kolor pomalowany jest cokół kapliczki?
14.	Drewniana kapliczka na terenie posesji ul. Rybie 17A. Wyróżnia ją daszek zwieńczony sparogami, charakterystycznymi dla Kurpiów i Podlasia. (Po drugiej stronie ulicy znajduje się Sala Królestwa Świadków Jehowy.) W jakiej pozycji jest postać umieszczona pod daszkiem?
15.	Tablica Szlaku wielokulturowego przy bramie na cmentarz ewangelicki. (Znajduje się tu kilkadziesiąt nagrobków, na 36 z nich można odczytać nazwiska, daty lub inne napisy. Większość dużych pomników została zniszczona. Podczas spaceru po terenie cmentarza należy zachować ostrożność. Są tu zagłębienia oraz odkryte pieczary po grobach, które mogą nie być widoczne z powodu zarastającej nekropolii roślinnością, a w okresie zimowym - zalegającego śniegu.) Jak miał na imię pastor, którego fotografię umieszczono na tablicy?
16.	Wysoki obelisk na grobie Anny Neuman zmarłej w 1935 roku. Jak miała na drugie imię? (Należy zachować oryginalną pisownię.)

Informacje zawarte w opisach punktów znajdujących się na cmentarzach pochodzą z publikacji
„Spacerownik po Górze Kalwarii” autorstwa dra Piotra Rytki.

Odpowiedzi należy przestać za pomocą formularza dostępnego na stronie internetowej <https://trino.pttk.pl/karta-startowa>

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/67 z dnia 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46 (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, tzw. RODO), przesyłający wyraża zgodę na publikację na liście osób.